

Klimahandleplan 2026 - 2030

Kultur og Borgerservice

Forord

- Kultur i balance med klimaet – kunsten at gøre en forskel

Vision

- Vi bevæger Aarhus – og vi gør det med et tydeligt ansvar for klimaet

Hvorfor en Klimahandleplan?

Kultur og Borgerservices reduktionssti

Læsevejledning

Klimahandleplan

Indsatsområder

- Indsatsområde 1: Grøn mobilitet
- Indsatsområde 2: Nøjsomt forbrug
- Indsatsområde 3: Klimavenlige kost
- Indsatsområde 4: Digital grøn infrastruktur og IT
- Indsatsområde 5: Klimavenlig kultur og oplevelser
- Indsatsområde 6 : Bæredygtig levevis - Borgernes forbrugsbaserede udledninger
- Data, viden og kommunikation
- Om alt det andet Kultur og Borgerservice også rummer

Organisering

Klimadata og monitorering

Sådan er Klimahandleplanen blevet til

Baggrund

Indsatskompasset

KULTUR I BALANCE MED KLIMAET – KUNSTEN AT GØRE EN FORSKEL

Kultur og Borgerservice vil den grønne omstilling.

Som offentlig organisation har vi et særligt ansvar for at gå forrest og vise, hvordan de bredeste skuldre løfter mest – og hvordan vi sammen kommer i mål. Vi træffer klimavenlige valg i prioritering af ressourcer, organisering af arbejdet og i løsningen af kerneopgaverne for borgerne.

Vi vil være en regenerativ organisation, der ikke blot begrænser negative klimapåvirkninger, men aktivt styrker de sociale, kulturelle og miljømæssige sammenhænge, vi er en del af. Omstillingen handler ikke kun om reduktion, men om omsorg for hinanden og planeten, langsigtethed og fælles ansvar for den verden og det samfund, vi er med til at forme.

Kultur og Borgerservice har særlige forudsætninger for at inddrage borgere og samfund i klimaindsatsen. Gennem vores brede berøringsflade, institutioner og samarbejdspartnere kan vi udvikle klimatiltag i tæt samspil med borgere, virksomheder, uddannelsesinstitutioner og foreningsliv.

Det er i fællesskaberne, at innovation og udvikling opstår. Her omsættes lokal udviklingskraft til konkrete reduktionsspor. Samtidig giver vores institutioner adgang til mange borgere og værdifuld indsigt i adfærd og behov. Denne viden skaber en dynamisk vekselvirkning mellem interne indsatser og eksternt samarbejde, som styrker vores samlede klimaindsats.

Klimahandleplan 2.0 er vores vejviser. Den sætter ambitioner og konkrete mål, skaber et fælles afsæt for handling og giver os retning til at udvikle, afprøve og forankre løsninger på tværs af organisationen. Vejen er ikke uden dilemmaer og er ikke altid kendt, men sammen kan vi skabe en kultur, hvor klima og bæredygtighed er en naturlig del af alt, vi gør – til gavn for borgere, medarbejdere og kommende generationer.

**Rådmand for
Kultur og Borgerservice**

Jesper Kjeldsen

VISION

I Kultur og Borgerservice skaber vi rammerne for den gode by i tæt samspil med Aarhus' borgere. Vi understøtter det aktive idrætsliv, de meningsfulde fællesskaber i foreningerne og stærke oplevelser på kulturinstitutionerne. Samtidig styrker vi demokratiet og dannelsen gennem Borgerservice og bibliotekerne. Vi kan altså møde borgerne dér, hvor de er, styrke handlekraften og bygge bro mellem visioner, hverdagsliv og konkrete grønne valg. Vi bevæger Aarhus – og vi gør det med et tydeligt ansvar for klimaet.

Vores vision er, at Kultur og Borgerservice går forrest i den grønne omstilling og viser, hvordan en offentlig organisation kan træffe ambitiøse og klimavenlige valg i prioriteringen af sine ressourcer. Ved at tage ansvar for vores klimaaftryk sætter vi en klar retning og bidrager til at inspirere borgere, samarbejdspartnere og samfundet som helhed mod et mere bæredygtigt Aarhus. Vi vil vise, at klimahandlinger kan være både meningsfulde og attraktive, og samtidig bidrage til en klimapositiv fortælling og en vej, som borgerne kan se sig selv tage del i. Kultur og Borgerservice har derfor en central rolle i at udvikle og formidle netop disse fortællinger – fortællinger, der kan styrke handlekraften og hjælpe samfundet videre i den grønne omstilling.

Kultur og Borgerservice skal være en klimavenlig arbejdsplads, hvor klare klimamål og systematisk opfølgning danner grundlag for de nødvendige forandringer. Den grønne omstilling kræver nye måder at arbejde, spise, transportere sig og forbruge på. I mødet med disse forandringer navigerer vi med afsæt i vores fælles værdigrundlag – **SMIL**

SMIL

Samspil

Vi vil skabe en integreret klimakultur, hvor klimahandling udvikles og forankres i tæt **samspil** på tværs af Borgerservice, Stadsarkivet, bibliotekerne, kulturforvaltningen samt sport- og fritidsområdet. Sammenhæng og fælles ansvar er afgørende for at lykkes.

Mod

Vi vil med **mod** sætte ambitiøse mål for reduktion af vores klimaaftryk. Modet skal bruges til at gentænke måden, vi driver administrative funktioner, kulturinstitutioner og idrætsfaciliteter på, og til at træffe de valg, der er nødvendige for at skabe et solidt fundament for nye klimahandlinger.

Inspiration

Kultur og Borgerservice skal være en kilde til **inspiration**. Ved at integrere bæredygtige principper i alt fra hverdagen på kontoret til planlægning og afvikling af arrangementer viser vi, hvordan man kan handle klimabevidst som offentlig organisation. Vi vil anvende viden og data aktivt til at understøtte adfærdsændringer og kommunikere åbent om vores klimaarbejde – både internt og eksternt.

Livsglæde

Vi ønsker, at den grønne omstilling opleves som meningsfuld og motiverende for medarbejderne. Ved at styrke fællesskabet om klimaansvaret bidrager omstillingen til øget trivsel, **livsglæde**, klimaviden og mening. Den grønne omstilling skal skabe ny energi og nye muligheder og dermed bidrage til en bæredygtig fremtid for Aarhus.

Klimahandleplanen er et vigtigt skridt i arbejdet med at sikre de bedst mulige rammer for borgerne – nu og for kommende generationer. Med planen forpligter Kultur og Borgerservice sig til at omsætte ambitioner til handling og til løbende at udvikle og implementere de indsatser, der bringer os sikkert i mål.

HVORFOR EN KLIMAHANDLEPLAN?

Kultur og Borgerservices arbejde med den grønne omstilling tager afsæt i Aarhus Kommunes Klimaplan 2025–2030, som fastlægger kommunens mål for klimaneutralitet for scope 1 og 2 i 2030 – altså udledninger, vi er direkte ansvarlig for.

Dertil har Byrådet besluttet, at de samlede forbrugsbaserede udledninger skal reduceres med 50% inden 2035. På den baggrund har Borgmesterens Afdeling, Indkøb og Udbud, udarbejdet individuelle reduktionsmålsætninger og reduktionsstier for hver magistratsafdeling ud fra en klimaøkonomisk prioritering.

Det er den enkelte magistratsafdelings ansvar at finde og igangsætte indsatser, som samlet skaber grobund for at realisere målsætningen.

For Kultur og Borgerservice betyder den klimaøkonomiske prioritering, at vi konkret skal reducere cirka 1.400 tons CO₂e frem mod 2030.

På baggrund af en omfattende analyse af klimadata og reduktionsmuligheder (hvor alle udledningskategorierne er medtaget), arbejder Kultur og Borgerservice således også med en langsigtet ambition om at reducere med 6.272 tons CO₂e frem mod 2035. Dette tal dækker en bredere og ambitiøs indsats, hvor vi arbejder på alle områder, også dem med mindre udledninger, og sætter fokus på langsigtede strategiske tiltag, som kan give større samlet effekt.

Figur 1 viser Kultur og Borgerservices reduktionssti. I reduktionsstien er reduktionerne for Kultur og Borgerservice fordelt på indsatsområder.

Nogle af reduktionerne vil komme som følge af den generelle markedsudvikling, hvor grønne valg i disse år standardiseres. Andre vil komme via krav til vores leverandører, mens en del skal realiseres i samspil med Aarhus Ejendomme.

Nogle af virkemidlerne kender vi allerede, mens andre vil blive udviklet undervejs. Dette arbejde sætter Klimahandleplan 2.0 rammen for.

Klimahandleplan 2.0 viser, hvordan Kultur og Borgerservice arbejder systematisk med den grønne omstilling i alle dele af organisationen.

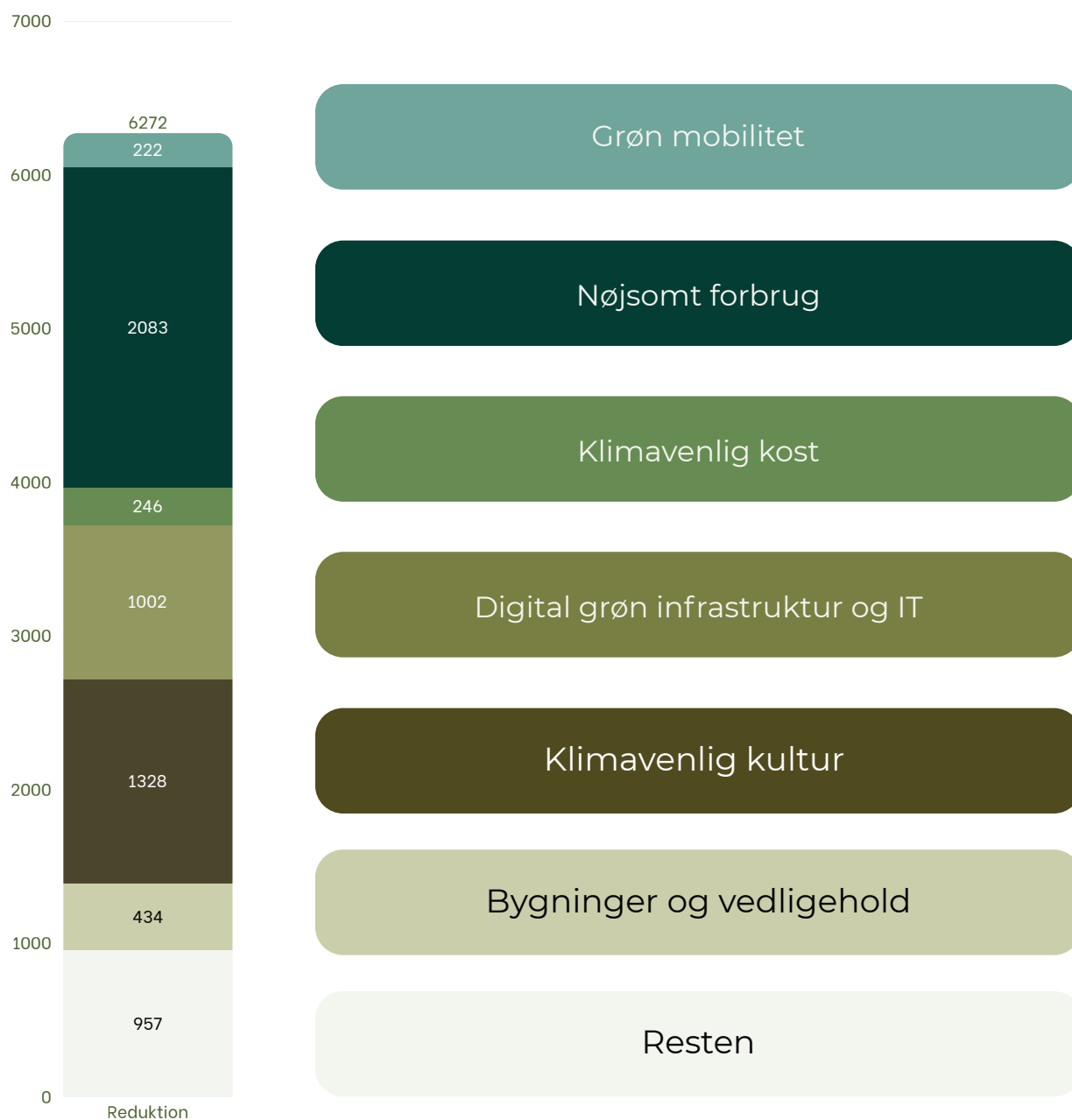
Vi skal altså både reducere vores udledninger og vores samlede forbrug. Samtidig skal vi understøtte en kultur, hvor grønne praksisser indgår som en naturlig del af beslutninger, prioriteringer og strategiske overvejelser.

Med planen påtager Kultur og Borgerservice sig rollen dels som aktør, der går forrest med egne beslutninger, prioriteringer og valg. Samtidig fungerer Kultur og Borgerservice også som facilitator, der skaber rammer, udvikler værktøjer og partnerskaber, der gør det muligt for foreninger, kulturinstitutioner og borgere at handle klimavenligt.

Vi skal sammen tage ansvar for alle vores klimaudledninger.

KULTUR OG BORGERSERVICES REDUKTIONSSTI

Figur 1: Kultur og Borgerservice har et konkret reduktionsmål på 1400 t/CO₂e frem mod 2030 samt en yderligere ambition om reducere med 6272 ton CO₂e samlet frem mod 2035. De første fem kasser er egne indsatsområder. Derudover bidrages der igennem bygningsvedligehold. Resten indeholder bl.a. energimix i værdikæden og transport i værdikæden. Disse kræver ikke særskilte indsatser for Kultur og Borgerservice.

Kultur og Borgerservices klimahandleplan er inddelt i 6 overordnede indsatsområder; *Grøn mobilitet*; *Nøjsomt forbrug* herunder varekøb, forbrugsoptimering og cirkulære ressourcer; *Klimavenlig kost*; *Digital grøn infrastruktur* og *Klimavenlig kultur og oplevelser* herunder events og arrangementer.

Desuden er der et indsatsområde omkring *Bæredygtig levevis*, der har fokus på borgernes forbrugsbaserede udledninger.

Derudover er der et understøttende og forudsætningsskabende indsatsområde for *Data, viden og kommunikation*. Det forudsætningsskabende indsatsområde indeholder indsatser og initiativer, som gør de andre indsatsområder i stand til at reducere udledningerne, der hvor det har den største effekt.

Figur 2 giver et visuelt overblik over Klimahandleplanen.

Bemærk at ikke alle indsatser fremgår af overblikket, men beskrives under indsatsområderne.

**Vi bevæger
Århus**

KLIMAHANDLEPLAN

Aarhus Kommunes Klimaplan 2025 - 2030

Kultur og Borgerservices Klimahandleplan

GRØN MOBILITET

Mål

Grøn medarbejdertransport i Kultur og Borgerservice

Indsatser

- Flykvoter
- Valg af elbusser
- Udfasning af fossile færger
- Kortlægning af cykler og elcykler i forvaltningerne

NØJSOMT FORBRUG

Mål

At anvende ressourcerne klimasmart og reducere indkøb
At prioritere genbrug, forlænge produkternes levetid og stille krav om grønne indkøb

Indsatser

- Affaldshierarkiet i planlægning af events
- Decentrale klimaregnskaber
- Grønne events
- Flergangs- fremfor engangsprodukter
- Genbrug bl.a. ved brug af Genbrugsportalen
- Kortlægning af MKB's forbrugsudledninger
- Levetidsforlængelse samt mulighed for reparation.
- Krav til bæredygtighed i udbudsmateriale
- Krav om grøn transport i udbud

KLIMAVENLIG KOST

Mål

At understøtte en klimavenlig kost

Indsatser

- Alt intern forplejning er vegetarisk
- Vegetariske events uden brugerbetaling
- Vegetarisk forplejning ved events med brugerbetaling
- Udfasning af engangsservice
- Krav til bæredygtighed i udbudsmateriale
- Lokale fødevarer ved events
- Klimakrav i forpagtningsaftaler

DIGITAL GRØN INFRASTRUKTUR OG IT

Mål

At reducere udledning fra IT systemer

At reducere indkøb af hardware

At arbejde for længere levetid på computere og elektronisk udstyr

Indsatser

- Indskærp regler for print og fjern printere
- Undersøge muligheder for grønne krav i IT-udbud
- Begrænsning af indkøb af telefoner og Ipads
- Skift fra leasing PC'er til fællesindkøb
- Danske datacentre eller krav om grøn strøm

KLIMAVELIG KULTUR

Mål

Fælles strategi for grønne arrangementer og events

Udvikling af partnerskaber for bæredygtighed

Indsatser

- Udvikling af grøn eventstrategi
- Svanemærkning af bygninger herunder DOKK1
- Grønne BoB
- Udvikling af DIY-bibliotek over klimavenlige aktiviteter og "merchandise" til events
- Undersøge muligheden for B-Corp certificering
- Fortsat udvikling og drift af Kulturens Grønne Netværk

BÆREDYGTIG LEVEVIS

Mål

At arbejde med borgernes forbrugsbaserede udledninger

Indsatser

- Klimakrav til modtagere af tilskud
- Udvikling af metoder/ data til effektmåling ved adfærdssændringer
- Nabolagets omstillingsforløb
- Green Creators Lab
- Hverdagsudfordringen

DATA, VIDEN OG KOMMUNIKATION

Figur 2: Overblik over Kultur og Borgerservices 6 indsatsområder, samt tværgående indsatser indenfor Data, Viden og Kommunikation.

INDSATSOMRÅDER

GRØN MOBILITET

Forventeligt reduktionsmål med 222 t/CO₂e

Grøn mobilitet vil fokusere på at reducere udledninger fra transport ved at skifte fra fossile brændstoffer til klimavenlige alternativer som kollektiv transport, elbiler og cykling i arbejdstiden. Indsatsområdet dækker også et konkret forslag om introduktionen af flykvoter, beslutning om anvendelse af elbusser samt udfasning af brug af fossile færges.

Forandringen kan i nogle tilfælde kræve, at man ikke kun tænker transport som noget, der handler om at komme hurtigt og billigt fra A-B, men også noget som har en klimamæssig omkostning. Derfor accepteres det, som en del af arbejdstiden, at transporttiden kan blive længere, når der anvendes grøn mobilitet, for at understøtte valg af grønne transportmidler i arbejdstiden

INDSATSER

- Kultur og Borgerservices' vejledning for grøn medarbejdertransport implementeres.
- I 2026 – 2030 indføres flykvoter for alle medarbejdere og ledere i Kultur og Borgerservice for at begrænse vores udledninger for fly med 50 % over fire år.
- Stop for fossile færges, hvor der er et klimavenligt alternativ.
- Vælg elbusser i det omfang det er muligt, når der skal lejes.
- Kortlægge cykler og elcykler i forvaltninger mhp. at kunne understøtte grøn medarbejdertransport.

STATUS PÅ DET TVÆRGÅENDE ARBEJDE I AARHUS KOMMUNE

Udover at der allerede er vedtaget udfasning af fossile køretøjer inden 2025, er der en række initiativer, som der arbejdes på tværgående. Der vil f.eks. blive implementeret fælles retningslinjer for grøn medarbejdertransport, der kommer til at gælde for alle kommunens medarbejdere.

OPFØLGNING

- Der udvikles et opfølgningsværktøj på antal flyvninger fordelt på forvaltninger.
- Derudover løbende opfølgning via data.

NØJSOMT FORBRUG

Forventeligt reduktionsmål med 2083 t/CO₂e

Nøjsomt forbrug (herunder varekøb, forbrugsoptimering og cirkulære ressourcer) fokuserer på at reducere ressourceforbruget ved at fremme cirkulær økonomi og lokalt ansvarlige indkøb. Medarbejdere og afdelinger skal styrkes i klimavenlige valg og støttes i at gentænke købsbehov og bruge bæredygtige løsninger. Vi skal anvende ressourcerne ansvarligt i hele produktets livscyklus, forlænge levetiden på og reparere de produkter, hvor det giver mening, og forholde os aktivt til, hvordan produktet efter endt brug kan genbruges eller genanvendes. På den måde understøtter vi en cirkulær økonomi.

INDSATSER

- Undersøge muligheden for at vælge genbrug inden køb af nyt og øge brugen af Genbrugsportalen.
- Vælge flergangsprodukter frem for engangsprodukter.
- Kortlægge hvor Kultur og Borgerservices forbrugsudledninger findes for at udvikle målrettede indsatser for nøjsomt forbrug.
- Arbejde med levetidsforlængelse, hvor det giver mening. Og udvide / undersøge mulighederne for reparation.
- Indarbejde krav til bæredygtighed (miljø, klima, socialt, biodiversitet) i udbudsmaterialet, reparationsmuligheder og take-back ordninger, hvor det er relevant.
- Indarbejde krav om grøn transport i udbud.

STATUS PÅ DET TVÆRGÅENDE ARBEJDE I AARHUS KOMMUNE

Borgmesterens Afdeling, Indkøb og Udbud, skal vejlede og orientere de decentrale indkøbere om, hvordan målene indfries.

Der vil blive udarbejdet en fælles CØ-strategi (cirkulær økonomi) for Aarhus Kommune samt udarbejdet et fælles kodeks for cirkulært og ansvarligt forbrug.

Vi skal undersøge og understøtte nøjsomt og cirkulært forbrug for at mindske vores scope 3 udledninger.

OPFØLGNING

Løbende opfølgning via data og evaluering af indsatser.

KLIMAVENLIG KOST

Forventeligt reduktionsmål med 246 t/CO₂e

Klimavenlig Kost vil fokusere på at fremme vegetarisk forplejning ved interne og eksterne arrangementer, hvor Kultur og Borgerservice betaler, og på at skabe incitamenter for klimavenlige valg ved arrangementer med selvbetalt mad. Vi skal mindske klimaaftrykket fra fødevarer og følge de officielle kostråd uden at sænke kvaliteten. Vi vil derfor skabe rum for veltilberedte retter, der styrker måltidsoplevelsen og fællesskabet omkring maden.

Vi skal understøtte den fortsatte grønne omstilling af og skabe incitamenter for klimavenlige valg ved arrangementer med kommercielt fokussamt i vores interne drift.

INDSATSER

- Alle events uden brugerbetaling er vegetariske.
- Al intern forplejning er vegetarisk herunder mødeforplejning.
- Udfasning af engangsservice herunder mælkebrikker og så vidt muligt plastikemballage ved forplejning (hvor emballagen har en høj CO₂e-udledning).
- Indarbejde krav til bæredygtighed (miljø, klima, socialt, biodiversitet) i udbudsmateriale.
- Vi skal undersøge muligheden for at bruge lokale fødevarer ved events og arrangementer og være firstmover herpå.
- Vegetarisk forplejning ved events, hvor brugerne selv betaler for maden.
- Skrive klimakrav ind i forpagtningsaftaler.

STATUS PÅ DET TVÆRGÅENDE ARBEJDE I AARHUS KOMMUNE

Byrådet skal i foråret 2026 godkende Klimapolitikens Fødevarestrategi 2026 – 2030.

Strategien rummer en række anbefalinger og et handlekatalog for klimavenlig fødevarerproduktion, og henvender sig særligt til kommunens institutioner og kantiner. Disse anbefalinger implementeres i Kultur og Borgerservice samtidig med, at vi fastholder ambitionsniveauet om vegetarisk forplejning.

OPFØLGNING

Løbende opfølgning via data og evaluering af indsatser

DIGITAL GRØN INFRASTRUKTUR OG IT

Forventeligt reduktionsmål med 1002 t/CO₂e

Digital grøn infrastruktur og IT i Kultur og Borgerservice har fokus på at reducere klimaaftrykket og ressourceforbruget fra vores digitale arbejdsplads. IT er en central del af vores opgaveløsning, og derfor kan vi også bidrage til klimainsatsen gennem mere bevidste valg i forhold til indkøb, anvendelse og levetid på udstyr. Kultur og Borgerservice vil derfor afprøve GPP krav (Green Public Procurement) i IT-indkøb (software / hosting), som frontløber i Aarhus Kommune, og dele erfaringerne med de andre magistratsafdelinger.

Indsatsen handler både om at reducere unødvendige enheder og udskiftninger, forlænge levetiden på udstyr og sikre, at klima- og bæredygtighedshensyn tænkes ind i relevante IT-indkøb og udbud.

INDSATSER

- Begrænse indkøb og forbrug, hvor behovet kan løses smartere.
- Forlænge levetiden på udstyr gennem bedre udnyttelse, reparation og vedligehold.
- Afprøve og udbrede bæredygtige tiltag i IT-indkøb og udbud, bl.a. med afsæt i EU's Green Public Procurement (EU GPP) kriterier.
- Udskiftning af alle inforskærme for at reducere energiforbrug.
- Vi reducerer antallet af printere, hvor det er muligt, og understøtter mere digitale arbejdsgange.
- Vi vil vælge datacentre på dansk jord eller alternativt stille krav til grøn strøm.
- Indkøb af telefoner og Ipads begrænses gennem restriktive regler for indkøb.
- Vi afprøver og udbreder klima- og bæredygtighedskrav i relevante IT-indkøb og udbud med afsæt i EU GPP-kriterier og SKI aftaler.
- Vi arbejder med at forlænge levetiden på PC'er gennem skift fra leasing til køb i samarbejde med andre magistratsafdelinger.
- Vi vil indføre krav om livscyklusvurdering og miljøcertificering i indkøbspolitikken.
- Vi anvender som udgangspunkt mindre og mere ressource effektive AI-modeller til de opgaver, hvor det er tilstrækkeligt, og bruger kun større modeller ved behov.
- Vi vil købe skærme, der har et lavt energiforbrug

Status på det tværgående arbejde i Aarhus Kommune

Ved indsatserne på IT-området er der en række tiltag, der udvikles på tværs af magistratsafdelinger, hvor indkøb, udbud, udstyrspolitikker og standarder koordineres.

OPFØLGNING

Der følges løbende op på udviklingen i antal enheder, levetid på udstyr samt i hvor høj grad klima- og bæredygtighedskrav afprøves og udbredes i IT-indkøb og udbud.

KLIMAVENLIG KULTUR OG OPLEVELSER

Forventeligt reduktionsmål med 1328 t/CO₂e

Klimavenlig kultur og oplevelser (herunder events og arrangementer) skal arbejde med de forbrugsbaserede udledninger inden for kultur, sport og fritid samt oplevelser og events. Vi skal identificere de væsentlige udledningskilder knyttet til vores forbrug og udvikle og afprøve målrettede løsninger, der kan understøtte mere bæredygtige valg samt arbejde med bedre og mere retvisende klimadata.

Gennem fortsat arbejde med kulturinstitutionerne, foreninger, eventarrangører og relevante interessenter skal indsatsområdet fremme praksisændringer, styrke viden og skabe konkrete værktøjer, som kan bidrage til varige CO₂e reduktioner uden at forringe kvaliteten af kultur-, sport- og fritidsoplevelsen eller eventet.

Indsatserne skal samtidig understøtte organisatorisk læring og videndeling, så grønne principper forankres i den daglige praksis.

Indsatsområdet fokuserer på at identificere og implementere grønne tiltag inden for centrale områder som indkøb og leverandørvalg, transport og logistik, forplejning, materialeforbrug samt affaldssortering og genanvendelse.

Desuden findes allerede en række politikker og strategier for grøn omstilling i Kultur og Borgerservice. Musikhuset er Green Key certificeret og følger bæredygtighedsprincipper, Aarhus Events har udviklet "Grøn Konference og Eventhåndbog", klima er skrevet ind i Kulturpolitikken, hvor der bl.a. stilles krav om CO₂e regnskaber for alle de institutioner, der modtager over én mio. kr. i tilskud. Og i Politik for Biblioteker og Borgerservice er Klima og Grønne Vaner også skrevet ind som et selvstændigt tema.

INDSATSER

- Udvikle arbejdet med at stille klimakrav til modtagere af kommunale tilskud.
- At udvikle og implementere en systematisk tilgang til planlægning og afvikling af grønne events og arrangementer på tværs af Kultur og Borgerservice fx i forhold til transport, forplejning, affaldshåndtering med videre. Herunder udvikling af konkrete værktøjer og retningslinjer, der bidrager til grønne events og arrangementer.
- Udvikling af grøn eventstrategi.
- Udvikling af grønne partnerskaber / partnerskaber for bæredygtighed.

INDSATSER (FORTSAT)

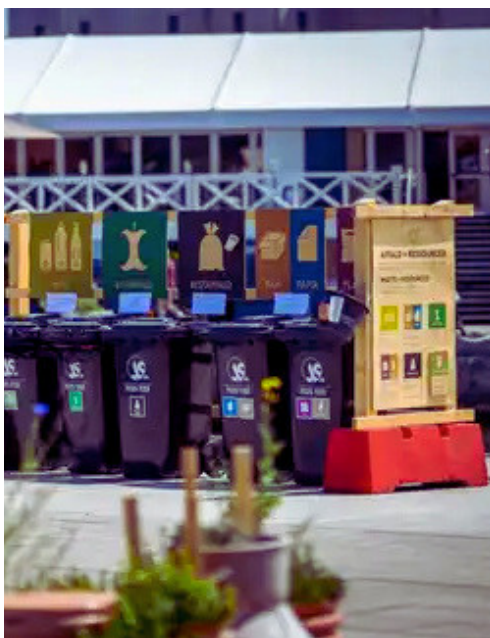
- Analyse af klimadata og forbedring af datakvalitet, således Kultur og Borgerservice får et retvisende indblik i, hvor udledninger findes.
- Udvikling af et DIY-bibliotek over klimavenlige aktiviteter og “merchandise” til events.
- Undersøge muligheden for Svanemærkning af Dokk1, Musikhuset, Filmbyen og andre af Kultur og Borgerservices bygninger i samarbejde med Aarhus Ejendomme
- Indarbejde krav til bæredygtighed (Miljø, klima, socialt, biodiversitet) i udbudsmaterialet, reparationsmuligheder og take-back ordninger, hvor det er relevant.
- Undersøge muligheden for interne klimaafgifter på køb af nyt (hvor genbrug er en reel mulighed).
- Fortsat udvikling og drift af Kulturens grønne netværk.
- Udbredelse af grønne BOB som et værktøj til planlægning af grønne events og arrangementer. Grønne BOB er en AI agent, der kan hjælpe med planlægning af grønne events.

Status på det tværgående arbejde i Aarhus Kommune

Der arbejdes på at udvikle retningslinjer for grønne events og arrangementer, der kan implementeres på tværs af magistratsafdelingerne.

OPFØLGNING

Der følges årligt op via klimadata, evalueringer og erfaringsopsamling. Resultaterne deles med de andre magistratsafdelinger.

BÆREDYGTIG LEVEVIS

borgernes forbrugsbaserede udledninger

Forventeligt mål - det er ikke muligt at sætte et CO2e mål på indsatsområdet

At have et medansvar for bæredygtighed handler om at tage aktiv del i at forme fremtiden. Med brede skuldre og en mangfoldig organisation i ryggen følger et særligt ansvar – de, der kan, skal løfte mest.

Kultur og Borgerservice vil med Bæredygtig Levevis skabe attraktive fællesskaber, hvor bæredygtighed og grøn omstilling er omdrejningspunktet. Derfor vil Kultur og Borgerservice med udgangspunkt i vores DNA om dannelse, fællesskaber, demokrati og engagement skabe attraktive fællesskaber om bæredygtighed, hvor mennesker samles om konkrete løsninger, fælles retning og en grøn omstilling, der både er ansvarlig, inkluderende og fremadskuende.

Formålet med indsatsområdet er, at få borgere til aktivt at deltage i og tage ejerskab over en ny bæredygtig livsstil gennem meningsfulde fællesskaber med fokus på reparation, deling, genbrug, grønne madvaner og ændrede købspraksisser. Det giver mening at koble noget af indsatsen op på de forbrugsbaserede udledninger, da de giver en pejling på vores levevis: om hvorvidt vores forbrug harmonerer med en grøn fremtid.

INDSATSER

- Udvikle arbejdet med at stille klimakrav til modtagere af kommunale tilskud.
- Udvikling af metoder / data til effektmåling ved adfærdsændringer.
- Nabolagets grønne omstillingsforløb.
- Green Creators Lab / makerspace for unge, der skaber nyt af gammelt, designer nye løsninger og finder et grønt fællesskab, som de kan bidrage til.
- Hverdagsudfordringen – en måned, hvor borgerne tilmelder sig en fælles grøn udfordring.
- Aktiviteter og events på bibliotekerne såsom repaircafé, frøværksted med videre.

Status på det tværgående arbejde i Aarhus Kommune

Skal kobles med de indsatser målrettet samfundet, der ellers måtte være eller komme, hvor det er meningsfuldt.

OPFØLGNING

Der udvikles et opfølgingsværktøj, der gennem klimadata og spørgeskemaer med videre følger nogle udvalgte målpunkter i forhold til ønskede forandringer. Erfaringer og værktøjer deles med de andre magistratsafdelinger.

DATA, VIDEN OG KOMMUNIKATION

Understøttende spor - ingen reduktionsmål

Indsatsområdet har fokus på forståelse og forbedring af data(kvalitet) og kompetenceudvikling for medarbejdere og ledere for at styrke arbejdet med klimahandlingsplanen. Dette skal skabe forudsætningerne for at arbejde kvalificeret med omstillingen i Kultur og Borgerservice.

Ift. grøn omstilling og de ændrede praksisser og forventninger til medarbejdere og ledere i Kultur og Borgerservice, bliver kompetenceudvikling af nøglemedarbejdere og ledere afgørende for at komme i mål. Vi skal fx lære, hvad det vil sige at tænke cirkulært, hvordan vi har events uden affald, og hvordan vi bruger digitale løsninger fornuftigt. Det kræver nye kompetencer og nye måder at tænke og arbejde på.

I kommunens medarbejderundersøgelse for klimaområdet fra 2021 svarede 42 %, at de delvist har kompetencerne til at bidrage til kommunens mål om CO2e-neutralitet, 18 % svarede i lav grad og 8 % svarede i meget lav grad. Der er derfor et behov for opkvalificering, så medarbejdere og lederne får de nødvendige kompetencer til at skabe de afgørende klimahandlinger. Og her er det vigtigt, at lederne går forrest.

Kultur og Borgerservice arbejder strategisk med målene i klimahandlingsplanen, og vil årligt følge op på de opnåede resultater og igangsætte nye tiltag, hvor vi inddrager de muligheder, der løbende ligger foran os. Vi vil kommunikere om indsatsen – både det der lykkes, og det der bøvler – som inspiration til andre, og vi vil sammen med Borgmesterens Afdeling, Indkøb og Udbud, arbejde for at forbedre datakvaliteten.

Formålet med indsatsen er at skabe de bedst mulige rammer for den grønne omstilling af Kultur og Borgerservice gennem kompetenceudvikling af nøglemedarbejdere og ledere, forbedring af datakvaliteten samt inspirerende kommunikation om den grønne omstilling, vi er i gang med.

Der udvikles en indsats med klimaworkshops – “Rehearsing the future together” – for de forskellige forvaltninger og enheder i Kultur og Borgerservice. Formålet er i fællesskab at identificere relevante handlemuligheder og udvikle målrettede reduktionsstier, der giver mening i de enkelte forvaltningers daglige praksis og opgaveløsning

INDSATSER

- Kompetenceudvikling af chefer og medarbejdere – klima som en del af kerneopgaven.
- Vi vil være nysgerrige på og opsøge grønne samarbejder og partnerskaber for at indfri vores klimamål.
- Vi vil understøtte klimaarbejdet med data samt adfærdsdesign ift. at opnå de nødvendige adfærdsændringer (herunder toolbox SAMM'N til grøn adfærd).
- Vi vil forbedre datakvaliteten sammen med Borgmesterens Afdeling, Indkøb og Udbud.
- Dataanalyse, implementering af decentrale CO2e regnskaber og efterfølgende nye indsatser.
- Vi vil kommunikere om klimahandleplanen internt såvel som eksternt gennem et inspirerende og inkluderende klimanarrativ.
- Udvikle et introforløb om klima og grøn omstilling i Kultur og Borgerservice og hvilke forventninger, der er til medarbejderne.
- Vi vil undersøge om et nyhedsbrev er det rigtige format for intern kommunikation.
- Vi vil udvikle morgenmadsmøder "Klog på Klima", der skal klæde medarbejderne på til at træffe klimavenlige valg i deres arbejde.
- Vi vil arbejde med klima i personalepolitikken.
- Nulpunkts måling om klimaparathed i Kultur og Borgerservice.
- Vi vil arbejde med medarbejdernes egne klimaidéer.
- Vi vil undersøge muligheden for en klimahandledag på tværs af Kultur og Borgerservice.

STATUS PÅ DET TVÆRGÅENDE ARBEJDE I AARHUS KOMMUNE

I kommunens Klimaplan 2025-2030 er der et tværgående spor for Aarhus Kommune som koncern, der handler om "Grøn omstilling i kommunens indkøb og udbud". Et af skridtene på vejen til forandring er løbende sikring og udvikling af datakvalitet for klima- og aktivitetsdata. Det arbejde forankres i Borgmesterens Afdeling.

Desuden er der lagt op til, at der skal indarbejdes krav, konkurrenceparametre og/eller innovations- og ændringsklausuler med fokus på bæredygtighed i kommunens indkøb og udbud. Borgmesterens Afdeling er ansvarlig for dette arbejde. Der er pt. nogle meget generelle retningslinjer på vej herfor, og Kultur og Borgerservice har derfor mulighed for selv at definere, hvilke konkrete krav om bæredygtighed, der skal gælde for Kultur og Borgerservice.

OPFØLGNING

Der følges årligt op via evalueringer og erfaringsopsamling.

OM ALT DET ANDET

SOM KULTUR OG BORGERSERVICE OGSÅ RUMMER

Bygninger og vedligehold

Forventeligt reduktionsmål 439 t/CO₂e

Kultur og Borgerservice ejer stadig en håndfuld bygninger, der ikke er overdraget til Aarhus Ejendomme. Det er Filmbyen, Musikhuset, Atletion samt mindre bygninger og skure på Fiskeri- træskibs- og lystbådehavnen. Disse bygninger har Kultur og Borgerservice et ansvar for også at arbejde med ift. vores grønne omstilling fx i forhold til energieffektiviseringer og bygningsvedligeholdelse. Dette arbejde vil ske i tæt samarbejde med Aarhus Ejendomme.

Bl.a. vil vi arbejde med at få sat bevægelsessensorer op på lokalbibliotekerne, så lyset er slukket, når biblioteket er lukket.

Dieselolie på lystbådehavnen

Kultur og Borgerservice indkøber og sælger også dieselolie på Lystbådehavnen. Det er som sådan ikke en del af vores klimaregnskab, da der er tale om videresalg, men i og med vi arbejder mod et fossiltfrit samfund, vil det give mening også at arbejde med en udfasning af dette i takt med, at der kommer alternativer på markedet.

Klimaretfærdighed, den tredobbelte bundlinje og de planetære grænser

For Kultur og Borgerservice giver det god mening at bruge idéerne om planetære grænser, den tredobbelte bundlinje og klimaretfærdighed som en samlet ramme for vores grønne omstilling i Klimahandleplanen. Tilsammen hjælper de os med at skabe en omstilling, som både er realistisk, bæredygtig og tæt på borgernes hverdag.

- De planetære grænser peger på, at der er naturlige begrænsninger for, hvor meget pres kloden kan tåle — og viser derfor tydeligt, hvorfor vi skal ændre vores måde at leve og forbruge på.
- Den tredobbelte bundlinje handler om at skabe balance mellem klima, sociale hensyn og økonomi/ressourcer, så vi hverken overser mennesker eller miljø.
- Klimaretfærdighed betyder, at den grønne omstilling skal være fair, så alle borgere har mulighed for at være med og opleve fordelene.

Arbejdet med disse principper kommer til at udvikle sig over tid. Nye initiativer og aktiviteter bliver derfor lavet med fokus på, at alle borgere skal mærke de positive effekter af den grønne omstilling — og at kultur- og fritidslivet kan udvikle sig på en måde, som respekterer de planetære grænser og gavner både nutidens og fremtidens generationer.

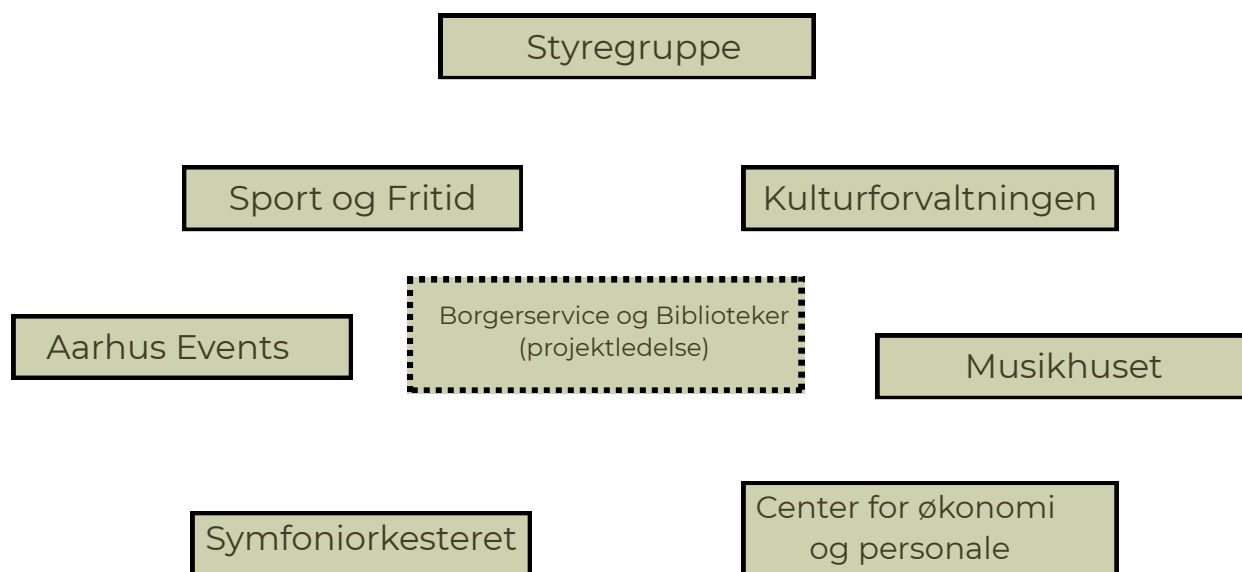
ORGANISERING

For at sikre en bred forankring af klimaopgaven i Kultur og Borgerservice er der skabt en organisering omkring klimaopgaven med en arbejdsgruppe bestående af decentrale klimatovholdere, der løbende koordinerer med projektlederen for klimaindsatsen.

Arbejdsgruppen skal kvalificere de tværgående indsatser med perspektiver fra hele Kultur og Borgerservice og sikre større ejerskab og legitimitet i implementeringen. Vi kommer kun i mål ved at løse opgaven sammen.

Arbejdsgruppen består af repræsentanter fra Sport og Fritid, Kulturforvaltningen, Musikhuset, Symfoniorkestret, Aarhus Event, Borgerservice og Biblioteker samt Center for Økonomi og Personale, der leverer den nødvendige data.

Projektledelsen for klimaindsatsen er forankret i Forvaltningssekretariatet under Borgerservice og Biblioteker. Styregruppen udgøres af chefgruppen, hvor direktøren fungerer som projektejer. Der gennemføres kvartalsvise afrapporteringer til styregruppen, præsenteret af projektlederen med faglig støtte fra arbejdsgruppen.

Figur 3: Organiseringen af klimaarbejdet i Kultur og Borgerservice:

KLIMADATA OG MONITORERING

Som led i den årlige status på klimahandleplanen anvendes monitorering af forbrug og udledninger til at synliggøre udvikling og fremskridt på tværs af Kultur og Borgerservice.

Det er vigtigt at bemærke, at Klimahandleplanen er en langsigtet omstilling, hvor alle effekter endnu ikke kendes fuldt ud. Der arbejdes dog ambitiøst og målrettet med at indfri de fastsatte reduktionsmål gennem løbende prioritering af indsatser og opfølgning på udviklingen.

Samtidig betyder den langsigtede tilgang, at ikke alle indsatser igangsættes på én gang, men vurderes og prioriteres løbende i forhold til forventet effekt og organisationens parathed.

Chefgruppen vil løbende få en status på klimaarbejdet. På baggrund af data udarbejdes en oversigt over områder og afdelinger med særligt stort potentiale for at reducere de forbrugsbaserede udledninger, således vi kan målrette indsatsen, hvor effekten forventes at være størst. Formålet er at koble data beslutning handling

Der arbejdes desuden for, at klimadata og relevant viden gøres tilgængelig på tværs af Kultur og Borgerservice, så det kan understøtte grønne handlinger og beslutninger i organisationen.

Et værktøj til dette formål kunne være en digital klimadata-plattform eller et dashboard, der samler relevante forbrugsdata og oversætter dem til CO₂e-udledninger. Formålet er både ledelsesopfølgning, prioritering af indsatser og lokal handling i afdelingerne.

SÅDAN ER KLIMAPLANEN BLEVET TIL

På baggrund af data fra kommunens klimaregnskab, IT-systemet Konsido Klima og andre datakilder har Borgmesterens afdeling udarbejdet individuelle reduktionsmålsætninger og reduktionsstier for hver magistratsafdeling. Det er den enkelte magistratsafdelings ansvar at finde og igangsætte indsatser, som samlet skaber grobund for at realisere målsætningen.

Kultur og Borgerservice har på baggrund af data fra Borgmesterens Afdeling og egne fakturaer, lavet et omfattende analysearbejde og undersøgt reduktionsmuligheder inden for en lang række kategorier, der afspejler alle de områder, hvor vi udleder CO₂e for at kunne pege på flest mulige reduktionsstier.

Yderligere er en del af initiativerne taget med fra tidligere planer for klimaarbejdet, da det er de reduktionsstier for de indsatsområder, som gør at Kultur og Borgerservice kommer i mål med målet om 50% reduktion. Andre indsatsområder og initiativer er kommet til i processen med analysearbejdet.

Magistratsafdelingernes klimahandleplaner skal synliggøre og prioritere, hvordan hver magistratsafdeling vil realisere denne målsætning. Klimahandleplanen er ikke blot et dokument, men resultatet af en fælles og datadrevet proces, hvor hver afdeling har mulighed for at forme sin egen vej mod en mere bæredygtig hverdag.

Klimahandleplanen er godkendt af chefgruppe og rådmand i marts 2026.

BAGGRUND

Som en del af Aarhus Kommunes ambitiøse klimaindsats, tager vi nu et vigtigt skridt mod en mere bæredygtig fremtid. Klimakrisen er en global udfordring, men den mærkes også lokalt i Aarhus, og det kræver handling fra os alle.

Aarhus Byråd har fastholdt den klare målsætning om, at Aarhus Kommune skal være CO₂e-neutral i 2030, når det gælder vores direkte udledninger (scope 1 og 2). Men vores klimaansvar stopper ikke ved kommunegrænsen. De forbrugsbaserede udledninger (scope 1, scope 2 og scope 3 (se fodnote)), stammer fra kommunens indkøb af varer og tjenesteydelser – uanset hvor i verden udledningen sker. I 2022 udgjorde de forbrugsbaserede udledninger fra driftsaktiviteterne 277.000 ton CO₂ for Aarhus Kommune som virksomhed. Uden yderligere tiltag forventes dette tal at stige til over 300.000 ton CO₂ i 2030. Som Danmarks andenstørste kommune er det vores opgave at gå forrest og sætte en høj standard i arbejdet med alle vores udledninger.

For at imødegå dette har Aarhus Kommune sat et ambitiøst mål for sine forbrugsbaserede udledninger: en reduktion på 50% af 2022 udledningen inden udgangen af 2035. Dette svarer til en reduktion på 138.500 tons CO₂e i 2035, fordelt på 100.000 tons CO₂e frem mod 2030, og de resterende 38.500 tons CO₂e fra 2030 - 2035.

Magistratsafdelingernes klimahandleplaner skal være et redskab til at realisere hver magistratsafdelings bidrag til at nå denne målsætning.

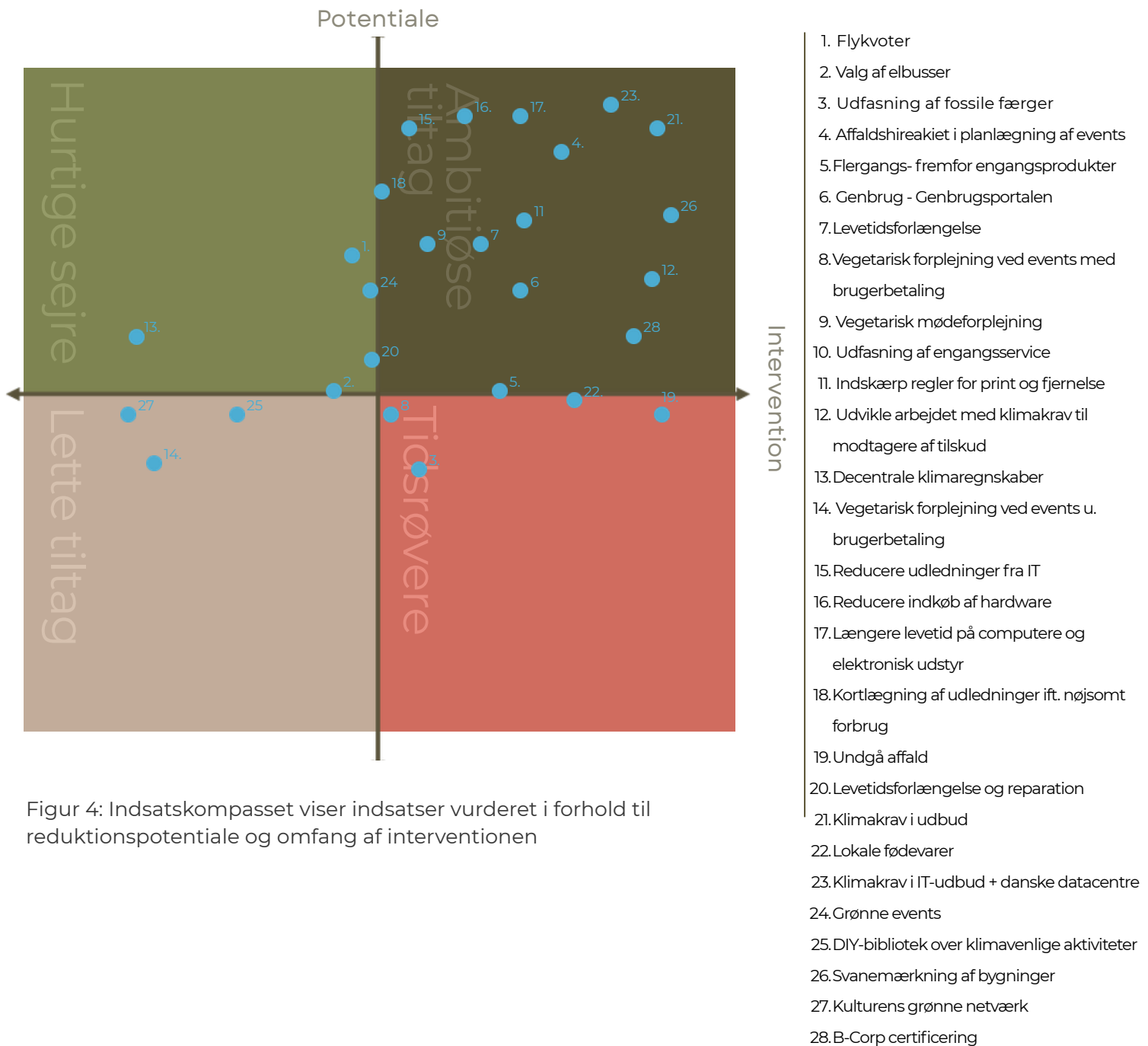
Scope 1, 2 og 3 er en international standard (GHG-protokollen) til at opgøre drivhusgasudledninger fra en organisations aktiviteter:

- Direkte udledninger (scope 1)
- Indirekte udledninger fra indkøbt energi (scope 2)
- Øvrige indirekte udledninger i værdikæden (scope 3).

Forbrugsbaserede udledninger opgør udledninger knyttet til kommunens forbrug og indkøb af varer, tjenesteydelser og energi – uanset hvor i verden udledningen sker. Begreberne overlapper delvist – især i scope 3 – men dækker forskellige måder at opgøre udledninger på.

INDSATSKOMPASSET

EN VISUEL OVERSIGT

Figur 4: Indsatskompasset viser indsatser vurderet i forhold til reduktionspotentiale og omfang af interventionen